

Archeologienota

Evergem, F042 Station tot Vurstjen
Deel 2: Programma van Maatregelen

Inhoud

1	Administratieve gegevens	1
2	Gemotiveerd advies.....	2
2.1	Datering en interpretatie onderzoeksterrein	2
2.2	Waardering archeologische vindplaatsen	2
2.3	Impactbepaling	2
2.4	Bepalingen van de maatregelen	3
2.4.1	Kennispotentieel verder (voor)onderzoek	3
2.4.2	Volledigheid van het (voor)onderzoek	4
3	Bibliografie	4

1 Administratieve gegevens

Algemeen

Naam site	Evergem, F042 Station tot Vurstjen
Ligging	Stationsplein, Spoorwegstraat, Vurstjen, gemeente Evergem, provincie Oost-Vlaanderen
Kadaster	Evergem, Afdeling 2, Sectie D, Percelen (deel): 1127/03, 1125W, 1100L, 1100/2, 1100H, 1101F, 1099L, 1068B en 1070B
Projectnummer BAAC Vlaanderen	2021-0258
Reeds uitgevoerd vooronderzoek	Bureauonderzoek (2021B241)
Bewaarplaats archief	BAAC Vlaanderen bv

Actoren

Auteur	Stefanie Sadones, Sarah De Cleer, Timothy Nuyts en Lina Cornelis
Betrokken actoren	/
Betrokken derden	/

Plangebied

Oppervlakte plangebied	3936 m ²
Kartering gewestplan	Woongebieden (0100) / Parkgebieden (0500)

2 Gemotiveerd advies

2.1 Datering en interpretatie onderzoeksterrein

De geraadpleegde bronnen vertonen een evolutie binnen het plangebied. Het bodembestand van het projectgebied blijkt op basis van deze bureaustudie dan ook op verschillende plaatsen verstoord door ingrepen in het landschap in de 19^e en 20^e eeuw.

Het plangebied bevindt zich onmiddellijk nabij de spoorweg. Gezien de nabijheid hiervan is het hoogst waarschijnlijk dat de aanleg van deze spoorweg in de 19^e eeuw de bodem binnen het grootste deel van het plangebied heeft geroerd/verstoord. Bovendien is dit deel van het plangebied op de topografische kaart van België uit 1969 zo goed als volledig gekarteerd als primaire weg.

De zone die voorzien wordt voor boscompensatie blijkt eveneens niet in goede bewaringstoestand te zijn. De percelen waarbinnen deze zones gelegen zijn werden reeds door middel van een landschappelijk bodemonderzoek¹ onderzocht. Hieruit blijkt dat bijna in het hele onderzoeksgebied verstoring plaatsvond tot in de moederbodem of een ophogingspakket tot grote diepte aanwezig is.

Enkel het kleine stuk fietsweg dat van de spoorweg afbuigt tot de aansluiting op Vurstjen is mogelijk nog ongeroerd/onverstoord gebleven, hoewel hier eveneens reeds een beek/gracht door werd getrokken, parallel aan Vurstjen en de zone al enige tijd bebost is.

2.2 Waardering archeologische vindplaatsen

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kan niet met zekerheid gezegd worden of er archeologische waarden in het plangebied aanwezig zijn of waren. Een waardering van archeologische vindplaatsen kan bijgevolg dus niet plaatsvinden. Er kon wel een voor het plangebied specifieke verwachting opgesteld worden.

Er geldt voor het plangebied en zijn onmiddellijk en ruime omgeving een algemene hoge archeologische verwachting. Deze verhoogde verwachting wordt echter bijgesteld door de kennis van de (sub-)recente verstoringen (spoorweg, verharde weg 1969, huidige verharding en ophogingspakketten) naar een eerder lage tot zeer lage verwachting, specifiek voor het plangebied.

2.3 Impactbepaling

Voor de aanleg van het zuidoostelijke deel van de fietsweg en de verkeerseilandjes wordt een afgraving voorzien tot 60 cm onder het maaiveld over een oppervlakte van 1000 m². Het noordwestelijke deel van de fietsweg en de fietsstraat (t.h.v. het station van Evergem) houdt een maximale afgravingsdiepte in van 30 cm t.o.v. het maaiveld en een oppervlakte van 795 m².

De wadi beslaat een oppervlakte van 202 m² en zal op zijn diepste punt +7,26 m TAW meten. Dit is ongeveer 45 cm t.o.v. het maaiveld.

Daarnaast zullen verschillende bomen in het zuidoostelijke deel van het plangebied (de aansluiting op Vurstjen) gerooid moeten worden. Enkel de zone met geplande werken zal gerooid worden, overige bomen blijven bewaard. Omwille van de boszone die gerooid zal worden wordt eveneens boscompensatie voorzien. De beplanting zal bestaan uit inheems bosgoed. De ingreep blijft beperkt tot de plantgaten voor de nieuwe bomen.

¹ SCHYNKEL & BOUDRY 2021

2.4 Bepalingen van de maatregelen

2.4.1 Kennispotentieel verder (voor)onderzoek

Fietsstraat en fietsweg parallel met spoorweg, inclusief wadi

Actueel is het noordwestelijke deel van het plangebied, t.h.v. het station nog verhard. De topografische kaart van België uit 1969 toont een primaire weg over het volledige traject van de fietsstraat/fietsweg, parallel aan de spoorweg. Ook konden verschillende orthofoto's langs de spoorweg bouw- en sloopwerken vaststellen in de laatste helft van afgelopen eeuw. Hoewel de exacte verstoring ongekend is, kan ervan uitgegaan worden dat de aanleg van een primaire rijweg (parallel aan de spoorweg) inclusief onderfundering de bodemopbouw grondig heeft verstoord/vernietigd. Gezien de (sub-) recente verstoringen en de diepte van de geplande werken – 30 cm voor de noordwestelijke helft van het plangebied (behoud onderfundering) en 60 cm voor de zuidoostelijke helft – zou verder vooronderzoek in deze zone niet leiden tot nuttige kenniswinst.

Fietsweg aansluiting op Vurstjen

Het stukje plangebied dat van de spoorweg wegloopt richting de aansluiting op Vurstjen in het zuidoosten lijkt onverstoord te zijn, maar is momenteel wel bebost. Er is eveneens een gracht aangelegd ter hoogte van een deel hiervan. Gelet op de beperkte afstand van dit stuk (ca. 25 meter) en de beperkte breedte (4 meter), kan verder vooronderzoek in deze zone slechts in al te beperkte mate (en omvang) uitgevoerd worden en eerder niet kunnen leiden tot nuttige kenniswinst.

Zone voor boscompensatie

Zoals reeds vermeld valt de zone waar boscompensatie wordt voorzien, gedeeltelijk binnen de grenzen van het onderzoeksgebied van een nota met landschappelijk bodemonderzoek (Nota ID 17274)². Het andere deel bevindt zich onmiddellijk ten noorden van dit deel, op een perceel dat historisch gezien ook direct gelinkt kan worden aan het reeds onderzochte gebied. De zone die voorzien wordt voor boscompensatie blijkt op basis van dit onderzoek niet in goede bewaringstoestand te zijn. Er vond reeds verstoring plaats tot in de moederbodem of er werd een ophogingspakket tot grote diepte geregistreerd. Er is bijgevolg geen sprake van steentijdpotentieel in deze zones. Het sporensite-potentieel is eveneens laag te noemen, wegens de vastgestelde verstoring en ophoging. Daarnaast is de ingreep voor de aanplant van nieuw bos eerder beperkt en zijn de zones van eerder beperkte omvang. Er is bijgevolg geen mogelijkheid om relevante kennisvermeerdering te behalen binnen de contouren van de geplande werken behorende bij de vergunningsaanvraag waarop deze archeologienota betrekking heeft.

² SCHYNKEL & BOUDRY 2021

2.4.2 Volledigheid van het (voor)onderzoek

Op basis van het uitgevoerde archeologisch vooronderzoek is er onvoldoende informatie over de aan- of afwezigheid van een archeologische site. De kans echter dat archeologische waarden, indien ze aanwezig waren, nog in goede bewaring zijn binnen het plangebied is klein. Het kennispotentieel kon bovendien voldoende bepaald worden. Er is binnen de parameters van de geplande werken dan ook geen mogelijkheid op relevante kennisvermeerdering. Op basis van de beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek³ is verder vooronderzoek dan ook niet aangewezen. Het archeologisch onderzoek in kader van de vergunningsaanvraag behorende bij deze archeologienota is dan ook volledig.

3 Bibliografie

- AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2020. Een beslissingsboom voor verplicht archeologisch vooronderzoek. Available at: https://www.onroerenderfgoed.be/assets/files/content/images/stroomschema_stedenbouwkundig-verkaveling_v7.pdf.
- SCHYNKEL, E. & BOUDRY, T., 2021. *Nota Evergem-Wondelgem, Fietzersbrug F42. BAAC Vlaanderen Rapport 1672*, Evergem. Available at: <https://id.erfgoed.net/archeologie/notas/17274>.

³ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2020 fig.3